

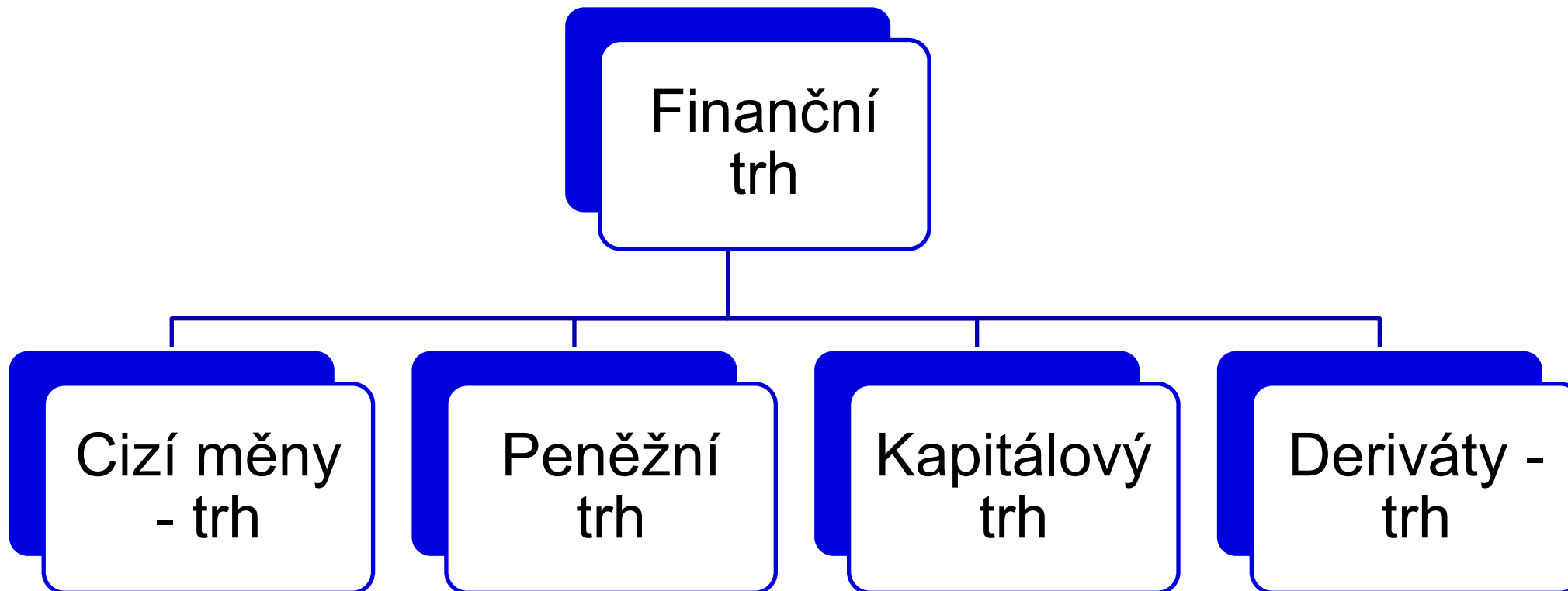
Právo finančního trhu - úvod do regulace

Finanční právo III, přednáška

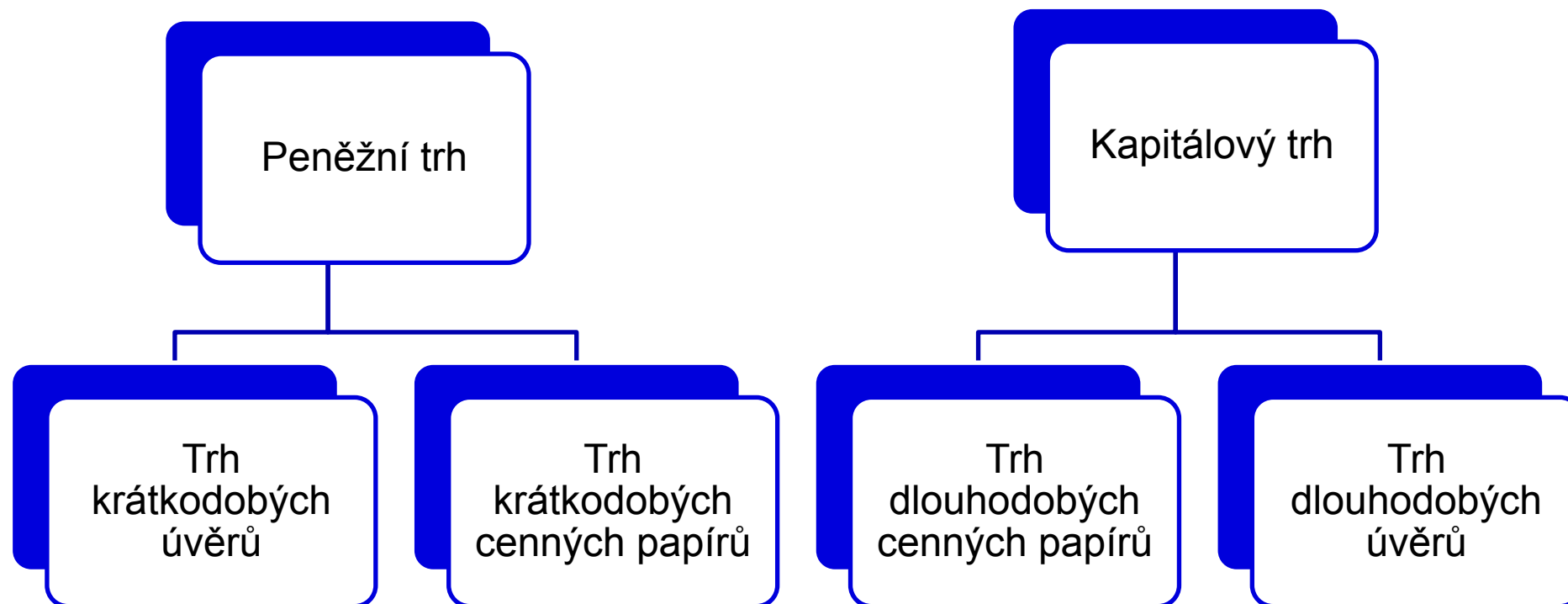
Úvodem k základním pojmům

- Účastnické instrumenty (zejména akcie, podílové listy)
- Dluhové instrumenty (např. dluhopisy, směnky)
- Deriváty (např. futures, opce)

- Finanční trh – obchodovány instrumenty a poskytovány úvěry
- Subjekty finančního trhu – účastníci („velcí“, retail)
- Regulace finančního trhu – zákonné a podzákonné předpisy, soft-law
- Dohled nad finančním trhem – jeden či více dohledových orgánů
- regulovaný trh – organizovaný obchodní systém, na kterém jsou obchodovány určité investiční instrumenty

Struktura finančního trhu

Struktura peněžního a kapitálového trhu

Trh s cizími měnami

Trhy
devizové

Trhy
valutové

Devizové

Bezhotovostní směňování, tvorba kurzů

Především dealeři obchodních bank, centrálních bank, některé velké fondy, atd.

Na burzách většinou termínové kontrakty

Mimo burzy většinou spotové (promptní) obchody

Valutové

Hotovostní transakce (valutové kurzy)

Nemají kurzotvorný význam

Regulace směnárenství

Právo finančního trhu - regulace

- specifika dle jednotlivých segmentů
- standardně regulace cílí na:
  - vstup do odvětví (požadavky na kapitál, na odbornost a důvěryhodnost, řídicí a kontrolní systém → licence, povolení, registrace)
  - poskytování služeb (transparentnost, ochrana klientů, zejm. retail, omezování rizik, reporting)
- úprava podmínek poskytování služeb finančního trhu typicky dle sektorů (bankovníctví, OCP, investiční společnosti, různí zprostředkovatelé a zástupci, atd.)
- právní úprava na úrovni zákonů, vyhlášek, nařízení a směrnic EU a různých soft-law předpisů (doporučení, standardy, sdělení)

Právo finančního trhu - dohled

- dohled nad finančním trhem, jeho subjekty, jeho stabilitou, atd. mají dohledové orgány
- může se jednat o jeden orgán (integrovaný dohled) či několik orgánů, které dohlíží určité subjekty
- dohled je standardně prováděn na národní úrovni (výjimky v eurozóně)
- právní řád vymezuje procesní normy, podle kterých je při dohledu postupováno
- dohledové orgány jsou standardně správními orgány (či mají jejich kompetence), vydávají správní rozhodnutí

Jednotlivé subjekty - banky

- „core“ činnost: přijímání vkladů a poskytování úvěrů
- v ČR právní úprava zejména v:
  - zákon č. 21/1992 Sb., o bankách (87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech)
  - zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku
  - množství vyhlášek (zejm. ČNB) a předpisů EU
  - soft-law (úřední sdělení, dohledové benchmarks, metodiky)
- zákon o bankách
  - základní podmínky pro získání licence, poskytování bankovních služeb
  - několik příkladů:
    - základní kapitál alespoň 500 mil. Kč tvořený z peněžitých vkladů, přísné požadavky na osoby v klíčových funkcích, bankovní tajemství, jednotná (evropská) licence (možnost poskytovat bankovní služby v členském státě s licencí z jiného čl. st.)
    - řádně fungující řídicí a kontrolní systém, povinnost reportingu ČNB
    - pojištění vkladů (Garanční systém finančního trhu)
    - u družstevních záložen je specifikum „pravidlo desetinasobku“ (úročený vklad nesmí přesáhnout 10x výši členského vkladu)
- Zákon o platebním styku
  - podmínky poskytování platebních služeb (včetně podmínek zakládání a vedení platebních účtů)

Jednotlivé subjekty – OCP a burzy

- „core“ činnost: zprostředkování mezi nabízejícími a poptávajícími
- v ČR právní úprava zejména v:
  - zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
  - vyhlášky (zejm. ČNB) a předpisy EU, soft-law
- zákon o podnikání na kapitálovém trhu
  - základní podmínky pro získání povolení a poskytování služeb OCP (včetně např. jednání se zákazníkem, vedení evidencí)
  - základní podmínky pro provozování obchodních systémů (burz a dalších systémů)
  - evidence investičních nástrojů
  - ochrana trhu (transparentnost, ochrana vnitřních informací, atd.)

Jednotlivé subjekty – investiční společnosti a fondy

- „core“ činnost investičních společností: obhospodařování investičních fondů
- v ČR právní úprava zejména v:
  - zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech
  - zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (upravuje druhy právnických osob využívaných i jako fondy)
  - vyhlášky (zejm. ČNB) a předpisy EU, soft-law
- **zákon o investičních společnostech a investičních fondech**
  - základní podmínky pro získání povolení obhospodařování fondů (včetně např. jednání se zákazníkem, vedení evidencí, zakládání fondů)
  - základní druhy fondů (kolektivní investování, fondy kvalifikovaných investorů)
  - SICAV (akciová společnost s proměnným základním kapitálem) (uplatní se i některá ustanovení ZOK)
  - reporting, nabízení investic, atd.)

- v ČR provádí dohled ČNB (BR, sekce, odbory)
- řízení před ČNB probíhají dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, dále určitá procesní ustanovení i v zákoně č. 6/1993 Sb., o ČNB, dále zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a v dalších sektorových zákonech
- dohled na dálku vs. dohlídka na místě
- rozhodnutí typicky vydává příslušný odbor, o opravném prostředku (rozklad) rozhoduje bankovní rada
- možný soudní přezkum ve správním soudnictví

Otázky?

Děkuji za pozornost

JUDr. Johan Schweigl, Ph.D.
email: Johan.Schweigl@law.muni.cz